

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Mgr. Alena Pohořelská

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Arteterapie

Katedra: Ateliér arteterapie

Vedoucí bakalářské práce:

Datum odevzdání posudku: 16. 1. 2011

PaedDr. Evžen Perout

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Arteterapie na pobytových akcích pro děti z dětských domovů.

Bakalářská práce je zpracována v nové podobě, oproti původní, neobhájené verzi je rozšířena teoretická i praktická část. Podrobněji je zpracována problematika psychických deprivací, jsou zmíněny možné podoby, příčiny, nechybí pohled do historie problému, rozšířena je kapitola zabývající se výtvarným podobenstvím psychické deprivace. Podobně je zpracováno související téma syndromu CAN i s pokusem stanovení znaků jeho výtvarné metafor.

Autorka konstatuje smutnou skutečnost, že u nás stále velké procento dětí vyrůstá v ústavních zařízeních, což je typ péče, který přináší rizika pro vývoj dítěte, je tedy důvod se jimi zabývat. I přesto, že je tato skutečnost známa, je obtížné mnohá rizika eliminovat a předcházet tak sociálně patologickým jevům v dalším životě takto vyrůstajících dětí. Tuto skutečnost rozpoznali i autoři základní monografie o psychické deprivaci v dětství a sami korigovali své dřívější názory, pozitivně hodnotící výchovu v dětských domovech. Možná by tedy v práci zmiňující negativní dopady ústavní péče mohla být věnována kapitola uvádějící alternativy, a to včetně porovnání výsledků a úspěšnosti. Lze tedy zmínit u obhajoby? Sama upozorňujete na skutečnost, že pobytové akce občanského sdružení Letní dům jsou alternativním programem se snahou měnit stávající situaci.

Pokud se zabýváme tématem psychických deprivací a jejími následky, nelze opominout poznatky britské neopsychoanalytické školy a teorie Self psychologie, autorka tyto přístupy zmiňuje v samostatné kapitole, str. 8-10. "Teorie předmětových vztahů" (object-relations-theory) uvažuje nejen o úloze primárního vztahu k osobám, ale hodnotí i význam předmětů, které upoutávají pozornost dítěte a tím mu pomáhají v procesu dozrávání, tj. odpoutání od sebe samého a přispívají tak k realistickému vřazení do okolního světa. S tímto procesem je spojena teorie D.W. Winnicotta, kde její autor pracuje s pojmem "potenciální prostor" a "přechodový objekt". Můžete o tomto teoretickém konceptu pohovořit, případně ho uplatnit na případ dětí vyrůstajících bez rodičovských osob a vzorců v ústavním zařízení (viz Slavík,J.: Mezi fantazií a realitou v arteterapii. Arteterapie 9/2005?

Rovněž by pro doplnění bylo možné zmínit terapeutické zkušenosti s pacienty s CAN syndromem. Mám na mysli skutečnost, že zneužívání klienti mají často tendenci sami se stát zneužívajícími osobami. Proč tomu tak je, jaký psychický mechanismus za touto skutečností může být?

Praktická část je rovněž nově zpracována, obsahuje prezentaci prostředí pobytových akcí o.s. Letní dům. Podrobněji je popsána metodika expresivních terapií, specifika arteterapeutických postupů A. Sterna a jejich srovnání s přístupy artefiletickými. Škoda, že

není více rozvedeno srovnání s přístupy projektivními či intervenčními. Volba Sternova pojetí je dána použitými artefakty ve výzkumné části. Ty jsou součástí archivu o.s. Letní dům, vznikly uplatněním zmíněné metodiky a autorka měla možnost s nimi pracovat, sledovat vybrané ukazatele na produkci klientů, kteří vyrůstali v ústavním prostředí, případně v anamnéze mají některý rizikový prvek syndromu CAN.

Hodnocen je výzkumný vzorek 120, podrobněji 60 artefaktů kritérii, které jsou uvedeny v teoretické části, která se zabývá výtvarným podobenstvím psychické deprivace. Východiskem jsou poznatky z literatury, z autorů je zmíněn Hardin a kol., Davido, Ribaultová, Vančurová, Šicková, Perout, rovněž jsou uvedeny nepublikované práce Kolmanové a Šeflové. Sledováno je kompoziční řešení, zobrazení prostoru ve smyslu schopnosti iluzivního pojetí, prvek figurativní, dům, strom a barevnost artefaktu. Lze mít připomínku k šíři zvoleného věkového rozpětí. Věk mezi šesti až osmnácti roky zahrnuje z pohledu výtvarné ontogeneze několik vývojových stupňů s různými způsoby řešení prostorové iluze. (časové ohraničení formálního období 12-17 rokem - str.46 - považuji za nepřesné!). Proto je třeba obezřetnosti, zvl. pokud jsou iluzivnost a kompoziční řešení stanoveny jako samostatné hodnotící položky.!

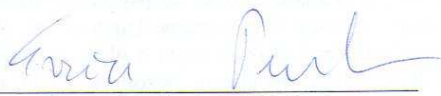
Škoda neúplných odkazů na ukázky, např. na str.50, kde je zmíněno sklápění do půdorysu u osmi obrázků. Odkaz je jen na jeden příklad v příloze, ještě ne zcela jednoznačný. Lze ukázky případně u SZZK doplnit? Rovněž by pro práci s přílohou bylo přínosné opatřit jednotlivé obrázky vysvětlujícími popiskami. Výzkumná studie je doplněna kazuistikou, ta není ukázkou terapeutické práce, ale slouží jako ilustrace symptomatiky deprivace v kombinaci se symptomy sexuálního zneužívání.

Výsledky výzkumné části jsou v závěru zpracovány do podoby tabulek, u SZZK bych prosil zmínit sledovanou položku barevnosti. Nakolik je smysluplné hovořit o "deprivační barevnosti", jaké jsou možné příčiny odlišností v barevných preferencích etc?

Hodnocení: práci hodnotím jako přínosnou a doporučuji k obhajobě, zvl. výzkumná studie je pokusem o systematictější a podloženější diskusi o tématu psychické deprivace v arteterapeutickém kontextu. Po formální stránce lze mít drobné výhrady - u výtisku s nímž jsem pracoval není vytištěna str. 22, chybné odkazy na přílohy – str. 55- odkaz na obr. 54 místo 45.

Práci hodnotím jako velmi dobrou.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **velmi dobře**

podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 16. 1. 2011

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
-----------------------	---------	-------------	-------	-----------